

Sygn. akt IV CSK 50/17

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Dyrektora Regionalnego Zarządu
Gospodarki Wodnej w W.

przeciwko A.R. i L.G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 stycznia 2018 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego A.R.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.

z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. akt V ACa .../15,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w G. do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa - Dyrektor Regionalny Zarządu Gospodarki Wodnej w W. wniósł o zapłatę solidarnie od pozwanych A.R. i L.G. kwoty 99.916,74 zł wraz z odsetkami oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że dochodzona w pozwie kwota to należność z tytułu zajmowania należącej do powoda nieruchomości bez tytułu prawnego, na której prowadzą oni działalność gospodarczą.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy we W. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 81.898,96 zł wraz z odsetkami, a w pozostałej części powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony łączyła umowa dzierżawy części nieruchomości o powierzchni 4 400 m² położonej we W. przy ulicy P.[...], o łącznej powierzchni 1,1564 ha, dla której Sąd Rejonowy we W. prowadzi księgę wieczystą [...] w okresie od 20 stycznia 1993 r. do 31 grudnia 2002 r. Nie doszło do przedłużenia umowy, ale pozwani nadal prowadzą na tej działce działalność gospodarczą. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. zarządzeniami z dnia 14 lipca 2005 r. oraz z dnia 11 stycznia 2010 r. ustalał wysokość stawek i sposób naliczania czynszu z tytułu dzierżawy nieruchomości będących w trwałym zarządzie lub we władaniu powoda. Wzywał pozwanych do zapłaty należności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości pismami z dnia 1 czerwca 2010 r. i z dnia 2 sierpnia 2011 r., ale nie odniosły one oczekiwanego rezultatu.

Sąd Okręgowy uznał, że pozwani byli posiadaczami zależnymi nieruchomości, której właścicielem był powód. Spór dotyczył rozmiaru powierzchni, z której korzystali powodowie oraz wysokości należnego powodowi wynagrodzenia. Zakres korzystania przez pozwanych z nieruchomości określił biegły sądowy, a wysokość wynagrodzenia została ustalona w oparciu o wydawane zarządzenia. Sąd Okręgowy uznał za uzasadnione roszczenie powoda oparte na podstawie art. 225 w związku z art. 224 § 2 k.c. w rozmiarze objętym wyrokiem. Nie podzielił zarzut przedawnienia, przyjmując, że do roszczenia powoda ma zastosowanie 10-letni termin przedawnienia.

Sąd Apelacyjny w G., po rozpoznaniu apelacji pozwanych, zaskarżonym wyrokiem zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 72.240 zł wraz z ustawowymi odsetkami co do kwoty 49 734 zł od dnia 2 czerwca 2010 r. i w stosunku do kwoty 22 506 zł od dnia 10 sierpnia 2011 r., a w pozostałym zakresie apelację oddalił. Uznał za nieuzasadnione zarzuty podniesione w apelacji. Wskazał, że pozwani są zobowiązani do zapłaty należności z tytułu bezumownego zajmowania nieruchomości powoda obejmującej działkę gruntu nr [...] o nieregularnym kształcie, zabudowanej tymczasowym budynkiem magazynowym, w którym prowadzą działalność gospodarczą. Korzystają z tej nieruchomości od czasu wygaśnięcia umowy dzierżawy. Sytuację prawną pozwanych określił na podstawie art. 225 i 230 k.c. Odnosząc się do podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia, wskazał, że dla kwalifikacji roszczenia jako związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c. nie ma znaczenia charakter prawny leżącego u jego podstaw zdarzenia, lecz jego związek z działalnością gospodarczą. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ulega wątpliwości, że Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej nie prowadzi działalności gospodarczej, jest organem administracji rządowej niezespólonej w regionie wodnym, w zakresie określonym ustawą (art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, jedn. tekst Dz.U. z 2012 r., poz. 145). Wykonuje swoje zadania przy pomocy regionalnego zarządu gospodarki wodnej (art. 92 ust. 3), jest podporządkowany Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (art. 4), a ten ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej. Statut Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. został mu nadany zarządzeniem nr 45 Ministra Środowiska z dnia 30 lipca 2013 r. (Dz. Urz. MŚ z dnia 13 sierpnia 2013 r.). Wynika z niego, że Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej jest jednostką budżetową (§ 1 ust. 2 i 3 statutu), która nie posiada osobowości prawnej. Wszelkie wydatki pokrywane są z budżetu państwa, a wszelkie pobierane opłaty odprowadza na rachunek budżetu państwa (w tym dochody z nieruchomości będące w trwałym zarządzie powoda) albo na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którego przychód stanowią tzw. instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami. (art. 142 w związku z art. 152 pr. wod.). Ustawa -

Prawo wodne oraz przepisy wydane w jej wykonaniu, jak rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami (Dz.U. z 2006 r. Nr 13, poz. 90, dalej: „rozp. RM”) mimo, że pozwalają pozwanemu na zawieranie umów cywilnoprawnych, narzucają wysokość opłat bez względu na to, czy mają charakter ekwiwalentny. Wynika to z celu ustawy, którym jest zrównoważony rozwój (zachowanie porządku w przyrodzie) i działanie w zgodzie z interesem publicznym (art. 1). Powód nie może z prowadzonej działalności bezpośrednio pokrywać wydatków związanych z jakąkolwiek ze swoich działalności. Jego działalność jest sformalizowana, nieelastyczna, nie uwzględnia praw rynku, podporządkowano ją celowi publicznemu. Dyrektor nie prowadzi samodzielnej gospodarki, a uzyskane środki finansowe nie są przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z tą działalnością, jest niesamodzielny finansowo. Dochodzone roszczenie nie jest zatem związane z taką działalnością. Z tego też względu termin przedawnienia roszczenia wynosi, jak stwierdził Sąd Okręgowy, 10 lat.

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c., pozwany L.R. podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego art. 117 § 2 w zw. z art. 118 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. Naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wyroku, połączył z niewłaściwym zastosowaniem art. 98 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., ponieważ powód nie domagał się zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego we W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w G. i oddalenie powództwa w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stroną powodową jest Skarb Państwa reprezentowany przez jednostkę organizacyjną, którą jest Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w W. Działalność Skarbu Państwa, z której jest wywodzone dochodzone roszczenie należy do sfery prywatnoprawnej, obejmującej czynności cywilnoprawne dotyczące gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi jego własność. Skarb Państwa jest osobą prawną (art. 64 k.c.) podejmującą czynności za pośrednictwem

odpowiednich jednostek nieposiadających osobowości prawnej, którym przepisy szczególne oznaczają zakres zadań wykonywanych w jego imieniu i na jego rzecz. Zadania i przedmiot działalności Skarbu Państwa wykonywanych w odniesieniu do wód w czasie, którego dotyczy roszczenie, określały przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, ponieważ ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566) weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., poza przepisami wskazanymi w art. 574.

Gospodarowanie wodami ustawodawca ujął jako racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi przez wskazanie zadań wymienionych w art. 2, które nie stanowi katalogu zamkniętego. Obejmują one zarówno działania o charakterze ekonomicznym, jak i zarządzanie, mieszczące w sobie elementy gospodarcze i prawno - organizacyjne. Racjonalne gospodarowanie obejmuje wszystkie możliwe i prawem dopuszczalne sposoby gospodarowania wodami. Powinno być ono prowadzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 1 ust 1 do 4 pr. wod.). Jego istotą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego współczesnym i przyszłym pokoleniom przez uzyskanie takiego stanu środowiska, który pozwala na bezpieczne przebywanie w nim człowieka, umożliwia mu korzystanie z tego środowiska w sposób zapewniający jego rozwój. Na takie rozumienie „zrównoważonego rozwoju” wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 6 czerwca 2006 r., K 23/05 (OTK - A 2006 nr 6, poz. 62). Przepis art. 1 ust. 5 pr. wod. stanowi, że gospodarowanie wodami jest oparte na zasadzie zwrotu kosztów usług wodnych, uwzględniających koszty środowiskowe i koszty zasobowe, czyli koszty ochrony wód w aspekcie jakościowym i ilościowym. Przepis art. 1 ust. 1a pr. wod., wskazuje, że ustawa reguluje sprawy własności wód oraz gruntów pokrytych wodami, a także zasady gospodarowania tymi składnikami w odniesieniu do majątku Skarbu Państwa.

Do kompetencji dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej będącego organem administracji rządowej niezespołonej w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym, w zakresie określonym w ustawie (art. 92 ust. 1 pr. wod.), należy także, stosownie do art. 92 ust. 4 pr. wod., w ramach gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, związanym z gospodarką wodną realizowanie w imieniu Prezesa Krajowego Zarządu zadań związanych

z utrzymywaniem śródlądowych wód powierzchniowych lub urządzeń wodnych oraz pełnienie funkcji inwestora w zakresie gospodarki wodnej w regionie wodnym. Wykonywanie tych zadań jest realizowane przez oddawanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodą, określone to zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2006 r. przy zastosowaniu oznaczonych stawek. Takie same zasady zostały przyjęte w odniesieniu do gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa, położonymi w pasach nadbrzeżnych. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w wydawanym zarządzeniu w sprawie określenia stawek i sposobu naliczania czynszu z tytułu dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa będących w jego zarządzie lub władaniu ustalał rozmiar tych stawek. Z zarządzenia nr 32 Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2013 r., które zastąpiło zarządzenie z dnia 22 grudnia 2006 r., w sprawie nadania statutu Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w W., wynika, że Regionalny Zarząd jest państwową jednostką budżetową, utworzoną dla realizacji zadań z zakresu gospodarowania wodami, podległą prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (§ 1 ust. 3). Z kolei przepisy § 3 ust. 1 i 3 przewidują, że Regionalnym Zarządem kieruje dyrektor tego Zarządu, wykonujący zadania określone w ustawie. Trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, że Dyrektor Regionalnego Zarządu nie jest samodzielną jednostką, realizuje zadania w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Oznacza to, że Skarb Państwa wykonuje zadania przewidziane w ustawie - Prawo wodne za pośrednictwem państwowych jednostek organizacyjnych, wymienionych w art. 4 ust. 1 pr. wod. które nie zostały wyposażone w osobowość prawną.

Pojęcie „działalność gospodarcza” występuje w wielu aktach prawnych, które nie zawierają jednak jego uniwersalnej definicji. Brak objaśnienia tego zwrotu także w Kodeksie cywilnym, chociaż w wielu miejscach ustawodawca odwołuje się do niego. Sformułowanie zawarte w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jedn. tekst: Dz. U. z 2017, poz. 2168), przyjmujące, że działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły nie ma uniwersalnego zastosowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego

zostało wyrażone jednolite stanowisko, że pojęcie to na gruncie prawa prywatnego ma charakter autonomiczny i jego treść ustala się w drodze wykładni sądowej (por. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91, OSNCP 1992 nr 5, poz. 65, uchwały z dnia 25 czerwca 1991 r., III CZP 53/91, niepubl.; z dnia 26 kwietnia 2002 r., III CZP 21/02, OSNC 2002 nr 12, poz. 149 wyroki z dnia 3 października 2014 r., V CSK 630/13, OSNC 2015 nr 7-8, poz. 96; z dnia 17 grudnia 2015 r., I CSK 1003/14, niepubl.; postanowienia z dnia 10 lutego 2011 r., IV CSK 272/10, OSNC - ZD 2011 nr 3, poz. 58; z dnia 20 października 1999 r., III CKN 372/98, OSNC nr 4, poz. 81). Na gruncie przepisu art. 118 k.c., który stanowi, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi 10 lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata, przyjmowane jest w orzecznictwie szerokie rozumienie pojęcia „działalność gospodarcza”. Wyróżnione zostały specyficzne właściwości tego rodzaju aktywności: zawodowy, a zatem stały charakter, związana z nim powtarzalność podejmowanych działań, podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania, działanie na własny rachunek, uczestnictwo w obrocie gospodarczym, podporządkowanie regułom gospodarki rynkowej, które powinny występować łącznie (por. uchwałę z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91; z dnia 11 października 2001 r., III CZP 49/01, OSNC 2002 nr 7-8, poz. 86; z dnia 9 marca 2017 r., III CZP 69/16; wyrok z dnia 17 grudnia 2015 r., I CSK 1003/14). W odniesieniu do rodzaju działalności jako podstawowe (zasadnicze) uznaje się działalność wytwórczą, budowlaną, handlową i usługową. Ponadto dla oceny istnienia przesłanki zastosowania art. 118 in fine k.c., pomiędzy tak rozumianą działalnością gospodarczą i dochodzonym roszczeniem majątkowym musi zachodzić związek przyczynowy o charakterze normalnym lub funkcjonalnym (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1998 r., III CZP 12/98, OSNC 1998 r., nr 10, poz. 151; postanowienie z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 69/12 niepubl.). Nie należy do koniecznych wymagań uznania działalności za gospodarczą osiągnięcie zysku przez podmiot ją prowadzący. Brak zamiaru osiągnięcia zysku wynika z rodzaju realizowanych zadań i celów takiej działalności, określonych także statutowo (por. uchwałę

Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91; uzasadnienie uchwały z dnia 26 kwietnia 2002 r., III CZP 21/02 i z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13, OSNC 2014 r., nr 2, poz. 11; uchwałę z dnia 9 marca 2017 r., III CZP 69/16). Przeznaczanie dochodu (zysku) osiągniętego w ramach działalności gospodarczej na inne, określone cele, w tym związane z prowadzeniem takiej aktywności, nie przeczy zasadzie podporządkowania działalności gospodarczej regułom racjonalnego gospodarowania.

Działalność gospodarcza może być prowadzona przez osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli przedmiot jej aktywności obejmuje prowadzenie działalności gospodarczej. Działalność gospodarczą mogą prowadzić jednostki samorządu terytorialnego, w tym w formach organizacyjnych obejmujących zakłady budżetowe, czy organizowanie warunków dla działalności innych podmiotów (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1992 r., III CZP 134/92, OSNC 1993 nr 5, poz. 79; z dnia 6 sierpnia 1996 r., III CZP 84/96, OSNC 1996 nr 11, poz. 150). Realizacja przez gminę zadania własnego nie wyklucza oceny podejmowanych przez nią działań dla ich realizacji jako działalności gospodarczej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1993 r., III CZP 156/92, OSNC 1993 nr 9, poz. 152).

W odniesieniu do Skarbu Państwa wyrażone zostało przez Sąd Najwyższy, na gruncie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (jedn. tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 ze zm.), stanowisko stwierdzające, że Skarb Państwa reprezentowany przez odpowiednie jednostki organizacyjne Lasów Państwowych prowadzi działalność gospodarczą, wykonując zadania w zakresie działalności leśnej, jak urządzanie, ochrona, zagospodarowanie, utrzymanie i powiększanie zasobów upraw leśnych oraz gospodarowanie zwierzyną. Tego rodzaju aktywność ma charakter zarobkowy, wytwórczy i handlowy, a uzyskane w jej ramach środki finansowe są przeznaczane na wydatki związane ze swoją podstawową działalnością, którą jest ochrona i rozwój lasów (por. wyrok z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 582/10, niepublikowany). W postanowieniu z dnia 10 lutego 2011 r., IV CSK 272/10 Sąd Najwyższy wskazał, że samodzielną gospodarkę leśną, wynikającą z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 37 ust. 1, art. 38 ust. 1, art. 40a ust. 1 ustawy o lasach oraz bezpośredni zarząd lasami, gruntami

i innymi nieruchomościami Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych prowadzą nadleśniczy kierujący nadleśnictwami, które są podstawową jednostką organizacyjną Lasów Państwowych. Oznacza to, że Skarb Państwa reprezentowany przez odpowiednie jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, w tym Nadleśnictwa, prowadzi działalność gospodarczą.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną podziela stanowisko i argumentację prawną zawarte w przedstawionych orzeczeniach. Mają one zastosowanie także w odniesieniu do działalności Skarbu Państwa związanej z gospodarowaniem wodami i nieruchomościami, w tym dotyczącym oddawania nieruchomości stanowiących jego własność do użytkowania lub w dzierżawę. Te czynności należące do sfery prywatnoprawnej, określone wskazanymi przepisami prawa wodnego, wypełniają przesłanki przewidziane dla pojęcia „działalność gospodarcza”. Należą do stałej aktywności Skarbu Państwa w odniesieniu do gospodarowania nieruchomościami, charakteryzując się powtarzalnością działań, są podporządkowane zasadzie racjonalnego gospodarowania i podejmowane na własny rachunek, łączą się także z uczestnictwem w obrocie gospodarczym. Określanie zarządzeniem uprawnionego organu rozmiaru stawek za korzystanie przez inne podmioty z nieruchomości nie przeczy działaniu na własny rachunek ani podporządkowaniu tej działalności zasadzie racjonalnego gospodarowania, zmierza do ujednolicenia wysokości tych stawek. Osiąganie zysku nie należy do wymagań oceny danej działalności jako gospodarczej. Przeznaczenie środków uzyskanych z tej działalności na cele ściśle z nią związane lub przekazanie ich na fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej nie podlega ocenie w kontekście braku wymiernych ekonomicznie rezultatów działalności, skoro zamierzeniem podejmowanej aktywności było pozyskiwanie środków na te cele, objęte ustawowo określonym zakresem zadań. Prowadzona przez Skarb Państwa działalność w odniesieniu do gospodarowania nieruchomościami stanowi działalność gospodarczą. Sąd Apelacyjny, dokonując oceny tej działalności skupił się na niesamodzielności Dyrektora Zarządu Regionalnego i nietrafnie to jego traktował jako podmiot prowadzący działalność. Prawidłowe określenie Skarbu Państwa jako podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą za pośrednictwem jednostek organizacyjnych sprawia, że nie

ma znaczenia to, z jakich środków pochodzą wydatki łączące się z tą działalnością. Nie zasługuje na podzielenie pogląd, że gospodarowanie nieruchomościami nie uwzględnia praw rynku, bo stawki są sztywno ustalone, skoro zamiarem właściciela było ich ujednolicenie na poziomie może nawet wyższym od stawek rynkowych. Nie stanowi przeszkody w prowadzeniu działalności gospodarczej wykonywanie zadań objętych ustawą według zasad zrównoważonego rozwoju i działanie w zgodzie z interesem publicznym (art. 1 ust. 1 pr. wod.), w odniesieniu do wód. Gospodarowanie nieruchomościami położonymi nawet w bezpośrednim sąsiedztwie stopnia wodnego na rzece W. należy do sfery prywatnoprawnej Skarbu Państwa i jest działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 118 in fine k.c.

Roszczenie o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości po wygaśnięciu umowy dzierżawy, przewidziane w art. 225 w związku z art. 224 § 2 k.c., jest związane z prowadzoną przez Skarb Państwa działalnością gospodarczą, a termin przedawnienia go wynosi trzy lata.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 i w odniesieniu do pozwanego L.G. z mocy art. 378 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji. Zaznaczenia wymaga, że orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną (art. 394² § 1 k.p.c.), ale jako rozstrzygnięcie związane z orzeczeniem co do istoty sprawy, podlega także uchyleniu wraz z tym orzeczeniem.

jw

a.ł